

דְבָרֵי יִשְׂרָאֵל

פְּרִשְׁת הַשָּׁבוּעַ לַעֲרֵירֵי הַצֶּאֱן

ערוך ע"י ישראל שלום דבורין
בהוצאת מכון דברי יושר

פְּרִשְׁת הַשָּׁבוּעַ לַעֲרֵירֵי הַצֶּאֱן פ' תש"פ ג' תמוז א"ת (401)

בְּרֵיהֶם בְּפָנֶיהָ

תַּמְצִית עֲנִינֵי הַפְּרָשָׁה בְּשֵׁלּוֹב פְּרוּשִׁים וְדְרוּשִׁים

לעבור ממצב של עמידה לישיבה או לשכיבה ולהפך, לא הצליחו.

בימי החשך מתו כמעט כל הרשעים שהיו בעם ישראל שלא רצו לצאת ממצרים חוץ מדתן ואבירם הרשעים.

בעת מפת חשך נכנסו בני ישראל לבתי המצרים כדי לראות מה לקחת מהם והיכן נמצאים הדברים.

לאחר מפת חשך מתרנן מעט לבו של פרעה והוא מציע שבני ישראל בלם יוכלו ללכת לחג את חג השם, אבל ללא הצאן והבקר שישארו בערבון לבני ישראל שיחזרו בחזרה, כמובן שמשא לא מסכים להצעה הזאת והשם מחזק שוב את לב פרעה, אשר מאים על משה שהוא אינו רוצה לראותו יותר.

משה מסכים לדבריו שבפעם הבאה כבר משה לא יבוא אל פרעה אלא פרעה יבוא אל משה להתחנן לפניו שבני ישראל יצאו ממצרים, ומתרה בו על **מפת בכורות** העתידה לבוא בליל חמשה עשר בניסן בחצות.

השם מצוה את משה לומר לעם לקחת בהשאלה מהמצרים כלי כסף זהב ובגדים, והתורה מספרת שהשם נתן את חן העם בעיני מצרים והם השאילו לבני ישראל את כל מה שהם בקשו.

נקרא בפרשה על המצוה הראשונה שנתנה לבני ישראל - **מצות קדוש החדש**, ולאחריה על **מצות קרבן פסח ואכילת מצה**, ו**אסור אכילה וקיום של חמץ בפסח**.

משה קורא לכל זקני ישראל ומצוה אותם את צווי קרבן הפסח ודיני אכילתו, ועל הצווים הפיננסיים של קרבן הפסח במצרים.

התורה מתארת את המכה העשירית שנתתה על המצרים במצרים וכיצד פרעה קם ממטתו ורץ לחפש את משה ואהרן כשהוא מתחנן אליהם שיצאו כולם ממצרים כמה שיותר מהר ואפילו באמצע הלילה, משה מסרב לצאת בלילה כגנבים ואומר לו שבבקר הם יצאו.

התורה מתארת את היציאה החפוזה של בני ישראל ממצרים כשהם מגרשים על ידי אותם המצרים שרק יום אחד לפני, לא היו מוכנים לשלחם כלל.

הפרשה מסתיימת **במצות קדשת ופדיון הבכורות**, **מצות ספור יציאת מצרים** ו**מצות הנחת תפלין**, שבהנחתם משעבד האדם את לבו ומחו להשם וזוכר שהשם הוא יחיד ומיוחד ואין בלתו והוא אשר עשה לנו את כל הנסים והנפלאות והוציאנו ממצרים מבית עבדים.

שבת שלו ומבכד!

ילדים וקריים וחביבים!

פרשתנו פותחת בצווי השם ותברך אל משה שיבא אל פרעה, ונתרה בו על המכות העתידות לבוא עליו אם לא ישלח את ישראל ממצרים, יחד עם זה מודיע לו השם שפרעה לא יבנה ולא יקבל את ההתראה, כי השם הכביד את לבו, ואפילו אם הוא ירצה בעת להכניע ולהספיק לשלח את ישראל הוא לא יוכל לעשות זאת, בגלל הכבדת לבו על ידי השם, דבר זה קרה לו, כי הוא מתחלה הכביד את לבו מעצמו כמה וכמה פעמים, על כן נמנע ממנו לחזור למוטב מעצמו, ועל ידי כך השם שלח בו את המכות ואת האותות שמהם ראו כולם את יד השם וכל אחד מבני ישראל התחזק באמונה בהשם ויספר לבניו ובניו את מעשי השם והתעלותו במצרים.

נקרא בפרשת בא על "בא" (בג'מטריא 3) המכות האחרונות שמצרים תכה טרם יצאו ישראל ממנה.

משה ואהרן באים לפרעה ומתרים בו על **מפת הארבה** העתידה לבוא אם לא ישלח את העם, לאחר שהתרו בו והלכו, אמרו עבדי פרעה אליו שהמצב לא יכול להמשיך כך וארץ מצרים הולכת לאבוד, בעקבות הדברים נקראים משה ואהרן חזרה ופרעה מברר מי נמי החולכים לחג את חג השם במדבר, וכאשר שומע פרעה שכל העם ורכושו מגדולם ועד קטנם יהיו בהולכים, הוא אינו מסכים לכך ומגרש את משה ואהרן מפניו.

באמור, פרעה לא מוכן לשלח את העם ועל כן השם מצוה את משה להטות את ידו במטה שהיה קשור עליו ארבה אחד, ומפת ארבה עלתה על כל ארץ מצרים, הארבה כסה את האדמה ומלא את כל האוויר עד שהסתיר את אור השמש וחשך השתבר בכל ארץ מצרים, הארבה חסל את כל מה שהותיר הבדד בעצים ובעשב השדה בכל ארץ מצרים, המצרים נסו לנצל את המכה ולמלאות חביות עם ארבה למאכל, אך כאשר הסתיימה המכה, גם הארבה שהיה בחביות מוכן למאכל, קם לתחייה והתעופף יחד עם כל האחרים, ולא נשאר במצרים אפילו ארבה אחד.

אף על פי שפרעה מודה שהוא חוטא ומבקש ממושה ואהרן שיתפללו בעדו להפסקת מפת הארבה שהיא נקראת מפת מות מפני שהארבה גורם לרעב, אבל מיד עם הסתלקות הארבה, השם מחזק את לב פרעה ושוב אינו מוכן לשלח את העם.

המכה הבאה שנוחתת על פרעה היא **מפת חשך**, הנמשכת ששה ימים, שלושת הימים הראשונים הם לא ראו כלום וגששו את דרכם בעורים באפלה, ובשלושת הימים האחרונים היה החשך סמיך מאד, שמנע מהם לזוז ממקום למקום ואפילו

איזה כרוב תהיה כשתגיד?

חלפה תקופה והבחור - התלמיד, התחיל ללמד מסכת סנה, שם הגמרא מבארת למה נקרא כה שמם של הכרובים שהיו במשכן, ומבארת כרוב - כרביא, והוא מעין בפרוש רש"י שמבאר שרביא זה תינוק, ולמה נקרא שמם כרוב שהיו פניהם כפני תינוק.

כעת הבין אותו תלמיד, שלמלה כרוב יש כמה הסברים, לפעמים זה מלאך, לפעמים זה תינוק ולפעמים זה בכלל ירק.

גדל התלמיד, ונעשה הוא עצמו "מלמד דרדקי". כשהגיע אל ה"כרובים" בפרשת בראשית, פנה וכה אמר לתלמידיו:

תלמידי היקרים, בני חביבי. אנכי למדתי בישיבות המעלות, שיננתי היטב את למודי, והיו דברי תורה שנונים בפי. נער הייתי גם זקנתי.

אבל כמה שנים התקשיתי, בפרוש של המילה "כרובים".

כדי שאתם לא תתבלבלו כמוני, אלמד אתכם כעת את כל הפרושים ותזכרו את זה לכל החיים.

האדם הוא כמו כרוב.

לכרוב יש ארבעה פרושים והם תחנות במהלך חיי האדם.

כאשר נולד האדם הוא "כרביא" - "תינוק". כשתינוק נולד, הוא כמו כרוב שהוא מין ירק, כלומר, אינו יודע מטוב ועד רע. הרי הוא פחמך ביד היוצר.

זה לא חסרון, זו מעלה. כי כשם שצמיחתו של הירק, תלויה באפן גדולו, כה גם תלוי עתידו של התינוק, באפן חנוכו.

עתידו של התינוק, תלוי בחנוך שמעניקים לו הוריו.

אם יתחנה, לתורה ולמידות נעלות, אם הבן רואה, שהאבות מקימים את מצות ה', מתוך שמחה. אז, רוצה הוא להמשיך בדרךכם.

יש בכחו לטפס ולהגיע לשיא הפסגה, לרום המעלה, ולהיות קודש קדשים - "מלאכי השרת".

אבל אם חס ושלום להפך, אז מהר מאוד הוא יהפך להיות לאחד מ"מלאכי חבלה".

בפרשת השבוע רואים כמה וכמה פעמים את הענין הגדול והצווי של ההורים לחנך את הילדים והילדים שייתחנכו בדרך התורה.

מין הגאון רבי משה מרדכי עפשטיין זצ"ל, ראש ישיבת סלבודקה, האיר את ענין החנוך בספור נפלא ומחכים במיוחד.

תלמיד הלך ללמד בחידר. רבו התחיל ללמדו פרשת בראשית "ויגרש את האדם, וישכן מקדם לגן עדן, את הכרבים ואת להט החרב המתהפכת, לשמור את דרך עץ החיים".

רבי, שואל הנער: מי הם אותם "כרובים" ולשם מה הניחם הקדוש ברוך הוא בפתח גן עדן?

תלמידי היקר, השיבו הרבי: רש"י מפרש, שה"כרובים", הם "מלאכי חבלה"!

הקדוש ברוך הוא נתן להם תפקיד, לשמור ולחסם בחרבם, את הדרך המובילה לגן עדן.

חזר התלמיד השקדן על פרוש זה פעמים ושלש, עד שנחרט היטב במוחו.

חלפה לה תקופה. הילדים החרוצים, חגגו כבר כמה "סיומים". הגיעו בשעה טובה ומצלחת, אל פרשת תרומה, והם לומדים על "כרובים", שהיו על גבי ארון הקדש: "והיו הכרובים פורשי כנפים למעלה, סוככים בכנפיהם על הכפרת".

שואל הרבי: תלמידים יקרים, מי יודע פרוש המילה "כרובים"?

קפץ התלמיד בעל הזכרון וענה: "מלאכי חבלה".

חיה הרבי ומיד מתקן את השגיאה: חלילה, כרובים אלו אינם "מלאכי חבלה". הפונה כאן - כרובים, שדמותם כ"מלאכי השרת".

חזר התלמיד על הדברים, והגיע לידי הכרעה שיש שני סוגי כרובים: אלו שבחמש בראשית, הם - "מלאכי חבלה". ואלו שבחמש שמות, הם - "מלאכי השרת". וכך נחקקו הדברים בלבם.

חלפו מספר שנים, והתלמיד הזה נכנס לישיבה. ובישיבה למד מסכת ברכות בפרק 'פיצד מברכין', על ירק הנקרא "כרוב".

מבין הבחור שה"כרוב" הזה, אינו מלאך, לא של שרת ולא של חבלה, מברר את הפשט ומבין שמדבר בירק.